

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Антощука Андрія Олександровича на дисертацію Куцого Віктора Васильовича на тему «Розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом», подану до захисту в спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право»

Актуальність теми дослідження. Проблема незаконного зайняття рибним, звіриним та іншим водним добувним промислом є надзвичайно актуальною в сучасних умовах. Незаконна діяльність у цій сфері призводить до значних екологічних збитків, зниження популяцій водних ресурсів і фауни, а також спричиняє економічні втрати для держави через несплату податків і порушення прав законних суб'єктів господарювання. У світлі зростаючого антропогенного тиску на природні ресурси, ефективне розслідування та протидія незаконній діяльності у водному промислі стають важливим аспектом державної політики щодо охорони довкілля. Крім того, зміни у законодавстві, удосконалення методів виявлення та документування правопорушень, а також впровадження сучасних технологій для контролю за промисловою діяльністю потребують наукового осмислення і практичних рекомендацій.

Крім цього, як зазначає автор, питання збереження природи стає однією з глобальних проблем людства, що впливає на життя і здоров'я нинішніх і майбутніх поколінь, а раціональне й доцільне використання природних ресурсів – одним з головних національних пріоритетів.

Ці проблеми підкріплюються такими явищами, як привернення уваги громадськості до глобальних екологічних проблем, пов'язаних із підлими методами ведення війни російською федерацією на території України та зниженням якості роботи контролюючих органів у боротьбі з екологічними злочинами.

У зв'язку з викладеним, дослідження розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом має важливе теоретичне та практичне значення і спрямоване на вдосконалення кримінально-правових, криміналістичних і процесуальних підходів до боротьби з такими протиправними діями. У цьому аспекті дисертаційне дослідження Куцого В.В. на тему «Розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом» є актуальним і практично значущим.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача. Об'єктивний аналіз обрання та ефективності застосування методів дослідження, визначених Куцого В.В., дає підстави стверджувати про належний науковий рівень рецензованої дисертації. Зокрема, використано як загальнонаукові методи: спостереження, опис, порівняння, класифікація з метою встановлення закономірностей, що характеризують досліджуваний вид протиправної діяльності та особливості досудового розслідування подібних проваджень, – так і спеціальні методи, зокрема: історико-правовий – для дослідження стану наукової розробки проблематики розслідування незаконного

зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (підрозділ 1.1); догматичний – для тлумачення юридичних категорій, поглиблення та уточнення поняттєвого апарату дослідження (підрозділи 1.2, 2.1, 2.2); функціональний – з метою виділення типових слідчих ситуацій на різних етапах розслідування вказаної категорії кримінальних правопорушень (підрозділ 2.2.); системно-аналітичний – для аналізу практики виявлення та розслідування вказаних кримінальних правопорушень з метою класифікації типових слідчих ситуацій (підрозділ 2.2); типологічний – при дослідженні типової особи правопорушника (підрозділ 1.2.4); статистичні (групування, зведення, аналіз кількісних показників) – під час аналізу та узагальнення емпіричної бази (вивчених матеріалів кримінальних проваджень, результатів анкетування (у всіх розділах дисертації); а також соціологічні (анкетування, інтерв'ювання) – у процесі вивчення думок працівників слідчих підрозділів щодо проблем незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (у всіх розділах дисертації).

Основні висновки і рекомендації дисертанта опубліковано у 8 наукових публікаціях, чотири з яких – статті у журналах, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, та чотири тези наукових доповідей, опублікованих за результатами участі в міжнародних науково-практичних конференціях.

Зазначені публікації відображають обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до поставленої мети і завдань дослідження, а також задовольняють вимогу щодо опублікування не більше однієї статті в одному випуску (номері) наукового видання, що цілком відповідає умовам зарахування публікацій, наведених у списку публікацій здобувача за темою дисертації.

Для обґрунтування пропозицій і рекомендацій щодо розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом, автор проаналізував достатню кількість наукових джерел (269 найменувань).

Дисертація В.В. Куцого підготовлена відповідно до: Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019; Переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2021 року, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 вересня 2011 року № 942 зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2022 року № 782; Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції на період до 2026 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2022 року № 1155-р; основних напрямів наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2021-2024 роки, затверджених рішенням Вченої ради від 21 грудня 2020 року, протокол № 23.

Тема дисертації затверджена рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ (протокол № 12 від 30 серпня 2022 року),

zareestrowana Koordynacijnym biuro Natsionalnoji akademiji prawowix nauk Ukraini (№ 1131, 2022 rik).

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Представлені здобувачем результати здійснених досліджень засвідчують їх наукову новизну. Зокрема, *вперше*

– визначено обставини кримінального правопорушення, що підлягають з'ясуванню в ході виявленого правопорушення і початку досудового розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом: подія незаконного водного добувного промислу в частині наявності криміналістично значимих ознак правопорушення, передбаченого ст. 249 КК України; винуватість у вчиненні кримінального правопорушення, форма вини, мотив і мета вчинення кримінального правопорушення; вид і розмір завданої істотної шкоди за результатами вчинення незаконного вилову риби, розмір матеріальної шкоди, завданої довікільню протиправним діянням; установлення свідків події, а також обставин, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення.

Автор удосконалив алгоритм дій дізнавача/слідчого щодо збереження слідів незаконного зайняття рибним добувним промислом: прийняття процесуального рішення про визнання вилученої в ході проведення огляду місця події риби речовим доказом і додатковий огляд протоколом огляду, винесення постанови про визнання речових доказів відповідно до ст. ст. 40, 98, 100, 110 КПК України; за попередньо укладеним договором, до отримання ухвали слідчого судді про арешт майна та надання дозволу на його реалізацію передача вилученої риби на тимчасове зберігання відповідним суб'єктам; складання звернення за погодженням з прокурором або ініціювання перед прокурором самостійного звернення з клопотанням про арешт майна та надання дозволу на його реалізацію або знищення; отримання ухвали слідчого судді про арешт майна та надання дозволу на його реалізацію або знищення.

Дістало подальший розвиток праксеологічні підходи до впорядкування джерел інформації про дії, передбачені ст. 249 КК України: повідомлення від державних природоохоронних органів за результатами планових наглядово-ревізійних перевірок – рибоохоронні рейди Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм (Держрибагентство); безпосереднє виявлення ознак кримінального правопорушення співробітниками правоохоронних органів (Національної поліції – територіальних підрозділів поліції; Управління авіації і поліції на воді та його територіальних підрозділів; патрульної поліції; Державної прикордонної служби – прикордонні наряди) та повідомлення інформаторів; повідомлення від власника, розпорядника чи користувача водного господарства; працівники рекреаційних водних зон; приватної охорони; звернення громадських природоохоронних організацій; публікації в медіа, мережі Інтернет; матеріали журналістських розслідувань.

Результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію під час доповідей на міжнародних наукових конференціях, засіданнях кафедри криміналістики та судової медицини Національної академії внутрішніх справ, а також були опубліковані у фахових виданнях України. Публікації сприяли реалізації поставлених у дисертації завдань, а напрацювання В.В. Куцого впроваджено в практичну діяльність та освітній процес.

Тому дисертаційне дослідження В.В. Куцого проведено на належному науково-методичному і методологічному рівнях, результати та положення наукової праці, що винесені на захист, відповідають вимогам щодо здобуття ступеня доктора філософії, є обґрунтованими і логічними, мають відповідний ступінь наукової новизни і практичне значення. Це дає підстави стверджувати, що здобувач цілком опанував методологію наукового дослідження та правильно її використав під час наукового пошуку щодо вирішення проблем розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Дисертація В.В. Куцого є комплексним дослідженням, присвяченим теоретичним і практичним аспектам розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом. Низка результатів та висновків, що отримані в роботі, сформульовано вперше, вони логічні та мають належний ступінь наукової новизни, є обґрунтованими. Рекомендації дисертанта достатньо аргументовані та ґрунтуються на висновках дослідження.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукового дослідження. В.В. Куцого у дисертаційній роботі правильно використовував методи наукового дослідження, ефективно здійснював аналіз нормативно-правових актів сфери протидії таких дій. Це дало змогу розробити теоретичні положення і науково обґрунтовані практичні рекомендації щодо ефективного виявлення та розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом. Дисертант відповідально поставився до питання використання результатів власно проведеного емпіричного дослідження, статистичної інформації, ефективно опрацював інші дані соціологічних досліджень, що цілком сприяло реалізації поставлених наукових завдань і підтверджує опанування автором компетенцій, необхідних для здобувача освітньо-наукового ступеня доктора філософії.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації, які сформульовані у роботі, належним чином обґрунтовано й впроваджено в:

– правозастосовній діяльності – для вдосконалення діяльності підрозділів НП України, які розслідують кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним зайняттям рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом (акт упровадження: ГСУ НП України № 63790-2024 від 03.05.2024 року);

– освітньому процесі – під час викладання навчальних дисциплін «Криміналістика», «Методика розслідування кримінальних правопорушень», підготовки навчально-методичних праць (акт упровадження Національної академії внутрішніх справ № 195-оп від 05 грудня 2024 року);

– науково-дослідній діяльності – для підготовки монографій, підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, узагальнення аналітичних матеріалів, обґрунтування пропозицій до чинних проєктів нормативно-правових актів, підготовка яких потребує проведення відповідних наукових досліджень або містить наукову складову (акт упровадження Національної академії внутрішніх справ № 196-нд від 05 грудня 2024 року).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертаційне дослідження В.В. Куцого належним чином структуроване, містить анотацію, зміст, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел і додатки, загалом відповідає вимогам МОН України до оформлення дисертацій. У додатках до дисертації розміщено список опублікованих праць здобувача, акти впровадження результатів дисертаційної роботи, статистичні та аналітичні дані, результати проведеного опитування. Повний обсяг дисертації 285 сторінок, із яких обсяг основного тексту – 224 сторінки.

Анотація. У стислій формі автор висвітлює тези дисертаційного дослідження, наводить ключові слова, зазначає перелік публікацій, у яких відображено основні результати представленого дослідження. Анотацію викладено українською і англійською мовами.

У **Вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми дослідження, ступінь наукової розробленості проблеми; визначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами й темами; окреслено мету, завдання дослідження, його об'єкт, предмет і використані методи; висвітлено наукову новизну отриманих результатів, їх теоретичне та практичне значення в практичній діяльності й освітньому процесі; наведено дані про апробацію результатів дослідження, особистий внесок, структуру та обсяг дисертації.

У **розділі 1 «Теоретичні основи розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом»** автор розглянув змістом методики розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом та криміналістичну характеристику вказаних кримінальних правопорушень.

Автором визначено, що наукові дослідження проблем екологічної злочинності характеризуються фрагментарністю, оскільки в них досліджуються лише окремі аспекти проблеми забезпечення екологічної безпеки країни: спрямованість кримінальних правопорушень на певні елементи навколишнього середовища, регіональна специфіка, способи вчинення, характеристики злочинців, які порушують екологічні закони, та суб'єкти протидії. З'ясовано, що більшість досліджень було проведено за законодавством, яке наразі втратило чинність або не враховує сучасні тенденції такої злочинності в умовах воєнного стану.

Сформовано криміналістичну характеристику незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом. Автором зазначено, що криміналістична характеристика незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом – це сукупність криміналістичних відомостей про значущі типові ознаки, які відрізняють кримінальне правопорушення, передбачене ст. 249 КК України, від інших злочинних посягань і визначають систему оперативно-розшукових заходів та процесуальних дій, спрямованих на його виявлення і виконання завдань кримінального провадження, передбачених ст. 2 КПК України при розслідуванні. До неї слід віднести такі структурні елементи, які найбільш точно розкривають зміст при розробці методики розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом, а саме: предмет злочинного посягання; обстановка та слідова картина; способи підготовки, учинення та приховування; відомості про осіб, які вчинили кримінальне правопорушення, передбачене ст. 249 КК України, та злочинні групи.

У розділі 2 «Початковий етап розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом» В.В. Куций методологічно правильно підійшов до дослідження вказаного етапу та розпочав із початку досудового розслідування та обставини, що підлягають встановленню, продовжив розглядом типових слідчих ситуацій та завершив взаємодією слідчих зі співробітниками оперативних підрозділів.

Автором визначено, що до обставин, які необхідно з'ясувати в ході виявленого правопорушення, слід віднести: 1) факт (подія) незаконного водного добувного промислу в частині наявності криміналістично значимих ознак правопорушення, передбаченого ст. 249 КК України (час, місце, обстановка готування, учинення, приховування; знаряддя, засоби та спосіб застосування; особа злочинця, мотиви та мета), як першочергової, оскільки своєчасна та об'єктивна оцінка аналізованої ситуації дозволяє оперативно і правильно прийняти відповідні організаційні рішення щодо початку досудового розслідування, що позитивно вплине на наступний етап; 2) винуватість у вчиненні кримінального правопорушення, форма вини, мотив і мета вчинення кримінального правопорушення (головне – чи підпадають ознаки вчиненого діяння під нормативно-правові заборони вилову; які саме вимоги були порушені при здійсненні вилову риби); 3) вид і розмір завданої істотної шкоди за результатами вчинення незаконного вилову риби; розмір матеріальної шкоди, завданої довіллю протиправним діянням; 4) установлення свідків події, а також обставин, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення (наявність спільників, груповий характер, масовий вилов риби тощо).

Автором встановлено, що у процесі розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом дізнавач/слідчий стикається з величезним різноманіттям слідчих ситуацій, які необхідно адекватно сприйняти, правильно оцінити й грамотно вирішити. У типових

слідчих ситуаціях він вирішує практично одні і ті самі завдання, здійснює одні і ті самі дії, що мають, як правило, комплексний характер, а значить, і певну подібність. Отже, можна виявити певну послідовність дій у типових слідчих ситуаціях і представити її у вигляді алгоритму розслідування.

Визначено, що взаємодія під час досудового розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом – це спільна діяльність відповідно до чинного законодавства слідчого/дізнавача зі співробітниками оперативних та інших підрозділів у кримінальних провадженнях за ст. 249 КК України, яка спрямована на забезпечення швидкого, повного та неупередженого досудового розслідування. З'ясовано специфіку процесуальних і непроцесуальних відносин слідчих/дізнавачів з оперативними підрозділами Національної поліції України, з іншими правоохоронними органами під час розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом. До кола суб'єктів, з якими співпрацюють суб'єкти розслідування, належать: оперативні підрозділи Національної поліції, Держекоінспекція та Держрибагентство, Управління авіації та поліції на воді Національної поліції України, органи прокуратури, громадськість – громадські інспектори рибоохорони.

Розділ 3 «Проведення процесуальних дій під час розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом» присвячено окремим слідчим (розшуковим) діям під час розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.

Автором зазначається, що на початковому етапі розслідування кримінальних правопорушень, передбачених ст. 249 КК України, проводяться такі слідчі (розшукові) дії, як огляди (місця події, предмета злочинного посягання, транспортних засобів тощо), обшук, допити (підозрюваного, потерпілих та свідків), витребування та отримання документів, висновків ревізій та актів перевірок (у порядку ч. 2 ст. 93 КПК України), а також такий захід забезпечення кримінального провадження, як тимчасовий доступ до речей і документів.

Акцентовано увагу на тому, що огляд місця події є невідкладною та інформативною слідчою (розшуковою) дією, ефективність якої обумовлена: своєчасністю (проведення негайно після отримання інформації про вчинення кримінального правопорушення); безпосередністю (обов'язкова присутність і проведення слідчим із залученням працівників рибоохорони, Держрибагентства, водної поліції); об'єктивністю та повнотою (усебічне дослідження обстановки, слідів і речових доказів та фіксації всього виявленого в первісному вигляді; виявлення всіх матеріальних об'єктів, що мають відношення до кримінальної події); методичністю, послідовністю, планомірністю (правильна організація при проведенні огляду із застосуванням найбільш ефективних для даних об'єктів і в даній обстановці прийомів з певною етапністю дій); єдиноначальністю (проводить тільки слідчий); збереженістю (уживання належних заходів для збереження обстановки місця

події); фаховістю (залучення фахівця-криміналіста для виявлення, фіксації і вилучення різних слідів і речових доказів, проведення відеозапису, фотографування обстановки місця події і використання технічних засобів, зокрема БПЛА).

Обшук у кримінальних провадженнях щодо незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом спрямований на виявлення документів (про видані, чинні дозволи на вилов риби; декларації на кількість виловленої рибної продукції тощо), знарядь і засобів учинення протиправного діяння; місць розділу риби, зберігання; пошук слідів.

Слідчий може отримати речі й документи шляхом здійснення тимчасового доступу до них з подальшим вилученням, якщо на це є дозвіл від слідчого судді. Практика розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом засвідчила достатньо об'ємний документообіг у сфері рибного господарства (нормативно-правові акти, які дозволяють користування природними ресурсами; акти місцевих органів влади та управління; документи спеціальних уповноважених органів державного управління в галузі охорони довкілля; документи, що відображають дотримання рибоохоронного законодавства; документи, що відображають підприємницьку та виробничу рибну діяльність), а тому потребує обов'язкового залучення спеціаліста під час складання клопотання на доступ і ознайомлення з документами.

Висновки до кожного розділу та дисертації загалом відповідають меті дисертаційного дослідження та отриманим результатам.

Отже, дисертація Куцого Віктора Васильовича відповідає передбаченим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої вирішують актуальне наукове завдання щодо розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації у правозастосовній діяльності. Отримані результати дисертаційного дослідження В.В. Куцого щодо розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом, є важливим внеском у розвиток наукових знань за спеціальністю 081 «Право», їх рекомендовано використовувати в діяльності закладів вищої освіти, науково-дослідних розробках підрозділів, що здійснюють протидію вказаним діянням, під час підготовки наукових публікацій, а також при плануванні досліджень у сфері криміналістичного забезпечення органів досудового розслідування та оперативних підрозділів.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Під час вивчення дисертації В.В. Куцого звернута увагу на деякі дискусійні положення, що потребують додаткового пояснення автора.

1. У підрозділі 2.2. «Типові слідчі ситуації та версії початкового етапу розслідування» виокремлено відповідні типові слідчі ситуації, а також надано алгоритм їх реалізації. Так, автором, з урахуванням наявних у криміналістиці класифікацій, запропоновані типові слідчі ситуації початкового етапу

розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом, виходячи з наявної інформації про подію, і поділяє їх на: 1) сприятливі (установлені ознаки кримінального правопорушення, затриманий допомагає слідству, не заперечує своєї причетності до кримінального правопорушення); 2) несприятливі (затриманий не визнає своєї провини або визнає неповністю, що зумовлює проведення оперативно-розшукових заходів та процесуальних дій для встановлення свідків, очевидців або спільників затриманого); 3) конфліктні (особа затримана в момент незаконних дій, але заперечує свою причетність до їх учинення); 4) безконфліктні (важливо використовувати добути від затриманої особи відомості, перевіряючи їх за наявністю фактичних даних (стор. 141-142)). Така класифікація є типовою і відповідно також підходить для вказаної категорії кримінальних проваджень. Водночас наведені відомості подані без конкретних прикладів із практичної діяльності як відповідних підрозділів Національної поліції, так і інших учасників кримінальних проваджень у досліджуваній категорії. На нашу думку, включення таких прикладів значно розширило б емпіричну базу, представлену в дисертації.

2. У підрозділі 3.4. «Призначення судових експертиз» розглянуто призначення судових експертиз, як однієї із основних форм використання спеціальних знань. Ми підтримуємо позицію дисертанта, що під час розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом в обов'язковому порядку необхідно провести такі види судових експертиз: криміналістичні (дактилоскопічна, трасологічна, вибухових речовин і продуктів вибуху, біологічна) та інженерно-екологічну (с. 230). Водночас вважаємо за доцільне зазначити, що слід було б приділити більше уваги й іншим формам застосування спеціальних знань.

Водночас, зазначені зауваження суттєво не впливають на загальну високу позитивну оцінку підготовленої наукової праці. Вони лише спрямовані на уточнення, удосконалення і роз'яснення окремих положень дисертації.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Дисертація В.В. Куцого є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею. У процесі вивчення наукових публікацій і дисертаційного дослідження в цілому фактів порушення академічної доброчесності не виявлено.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертація В.В. Куцого на тему «Розслідування незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом», подана на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням. У ній отримано нові науково обґрунтовані результати, що вирізняються новизною у вирішенні актуальних питань незаконного зайняття рибним, звіриним або іншим водним добувним промислом. За актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, теоретичною і практичною значущістю здобутих результатів дисертація відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових

установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (з наступними змінами і доповненнями), наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (з наступними змінами і доповненнями), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (з наступними змінами і доповненнями), а її автор – Куций Віктор Васильович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право».

Рецензент

Завідувач кафедри криміналістики

та судової медицини

Національної академії внутрішніх справ

кандидат юридичних наук, доцент

Андрій АНТОЩУК

